

Reformačné listy 21/2017

Sekcia H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, Evanjelická jednota, o. z.

OBSAH LISTOV:

- ÚVODNÍK
- ZO ZBIERKY – KEĎ TIENE KLAMÚ
- TROCHU INÝ AUGUST
- REFORMAČNÉ OKIENKO – POKÁNIE NIE JE ZAMERANÉ IBA NA MINULOSŤ, MODLITEBNÁ REŤAZ
- VYZNANIE ...
- MUŽ VIERY – MIKULÁŠ LIPTÁK
- OPERA HRAD PREPEVNÝ ... V MODRE
- VŠETKY NAŠE ČASY, SMEROVNÍK KREŠŤANSKEJ CESTY - ZAMYSLENIE
- KONTAKTY

**“ĽUD MÔJ, KTORÝ JE POMENOVANÝ PO MNE,
SA POKORÍ, BUDE SA MODLIŤ, HĽADAŤ
MOJU TVÁR A ODVRÁTI SA OD SVOJICH ZLÝCH CIEST:
VYSLYŠÍM HO Z NEBA,
ODPUSTÍM MU HRIECH
A JEHO KRAJINU VYLIEČIM.”**

2Kronická 7, 14

ÚVODNÍK

Milé sestry, milí bratia,

10. nedeľa po Sv. Trojici je v našej cirkvi dlhoročnou tradíciou vnímaná ako Nedeľa pokánia. V cirkevných zboroch sa vtedy zvyčajne prisluguje sviatosť Večere Pánovej spojená so spovedňou.

V Kajúcu nedeľu si evanjelická cirkev pripomína zničenie mesta Jeruzalem v 70. roku po Kristu rímskou armádou. Toto zničenie sa interpretuje ako trest pre izraelský národ za neprijatie Ježiša Krista.

Je to nedeľa, ktorá nás všetkých zastavuje a pripomína dôsledky hriechov, ktoré sa dotýkajú života jednotlivcov, spoločnosti, ale aj národa.

Keď som nad tým všetkým rozmýšľal, tak som si uvedomil, že jubilejný reformačný rok je vzácna príležitosť na modlitby za našu cirkev, ktorá tak veľmi potrebuje nanovo vzplanúť horlivosťou a jednotou za veci Božieho kráľovstva. Preto vznikla aj aktivita 500 dní modlitieb za ECAV (<http://www.modlitby.sk/500/>). Zapojme sa do nej.

Na tohtoročnom Dištriktuálnom konvente Východného dištriktu ECAV v Prešove som vo zvesti slova Božieho povedal aj nasledovné slová: **„Možno by sme mali zvolať v 500. roku reformácie deň modlitieb za cirkev! Kiežby tohtoročná Kajúca nedeľa, 10. po Svätej Trojici, mohla byť vyhlásená dňom modlitieb, pokánia za cirkev. Za jednotlivcov. Je čas.”**

V júni 2017 som v obežníku venovanom všetkým cirkevným zborom Turčianskeho seniorátu opäť pripomenul túto možnosť, aby sme sa v rámci Kajúcej nedele modlili za našu cirkev.

Milé sestry, milí bratia, prosím o modlitby za:

- Evanjelickú cirkev a. v. na Slovensku
 - cirkevné zbory Turčianskeho seniorátu
 - jednotlivcov
 - biskupov, seniorov, farárov, kaplánov, diakonov a všetkých neordinovaných spolupracovníkov
 - jednotu cirkvi
 - iné námety, ktoré vyvstávajú z kontextu, potrieb atď. ...
- Môžeme to urobiť:
- v rámci pokáznovej modlitby na službách Božích (alebo tiež v rámci spovednej modlitby)
 - v osobných modlitbách členov cirkevného zboru v rámci služieb Božích

- vyzvaním členov cirkevných zborov ku kajúcim modlitbám vo svojich domácnostiach.

Odporúčané biblické texty na ďalšie premýšľanie sú: Žalm 32; Žalm 51 a texty z Agendy pre Kajúcu nedeľu. Prosím, myslite na to vo svojich cirkevných zboroch!

V závere chcem pripomenúť ešte dve udalosti z histórie, ktoré sú dôležitým míľnikom v dejinách kresťanskej cirkvi a týkajú sa aj evanjelickej cirkvi.

Dňa 13. 8. 2017 sme si pripomenuli 290. rokov od udalosti, kedy rozdelené spoločenstvo kresťanov v Herrnute u grófa Zinzendorfa práve pri spovedi a Večeri Pánovej zažilo nebyvalú duchovnú jednotu. Ľudia, ktorí sa predtým nedokázali ani spolu poriadne stretávať, modliť, spolupracovať, ktorí boli hlboko rozdelení, priam nadprirodzeným Božím spôsobom, práve pri stole Pánovom zažili hlbokú duchovnú obnovu a zjednotenie. Neznamenalo to, že všetky problémy sa hneď vyriešili, ale spoločenstvo dostalo „*novú hybnú silu k ľahkému prekonávaniu problémov*“. Zinzendorf nazval tento deň „*zborové letnice*“.

Dňa 27. 8. 2017 si pripomenieme 290. rokov od začatia spoločných, vytrvalých modlitieb v Herrnute, ktoré trvali nepretržite 100 rokov. Vznikli ako dôsledok nového zjednotenia rozdeleného spoločenstva pri stole Pánovom. Životopis M. Zinzendorfa to popisuje nasledovne: „*významným rysom modlitebného života herrnuteckého spoločenstva boli reťazové prímluvné modlitby 24 bratov a sestier, ktoré začali 27. augusta 1727 a bez prerušenia trvali 100 rokov. Podľa rozpisu sa na každú hodinu dňa niekto uvoľnil k prímluvným modlitbám. Raz za týždeň sa stretli k spoločným modlitbám*“. Udalosti mali za následok požehnané ovocie v podobe duchovnej jednoty, vyslania množstva misionárov do celého sveta, atď. ...

Tohtoročná Kajúca nedeľa, ktorej dátum je 20. 8. 2017, sa nachádza práve medzi týmito dvoma vzácnymi udalosťami. Je to symbolické a zároveň prinášajúce nádej. **Zmena, obnova začína osobným pokáním, modlitbami, spovedňou, Večerou Pánovou a následne vedie ku zmene jednotlivca, spoločenstva, cirkvi ba dokonca národa.** Potrebujeme sa zjednotiť ku modlitbám a misijnému konaniu. Nech sú oba dátumy obkolesujúce Kajúcu nedeľu pre nás inšpiráciou a povzbudením na ceste viery.

Pamätajte: „*ľud môj, ktorý je pomenovaný po mne, sa pokorí, bude sa modliť, hľadať svoju tvár a odvráti sa od svojich zlých ciest: vyslyším ho z neba, odpustím mu hriech a jeho krajinu vyľičím*“.

S priáním Božieho požehnania

Marián Kaňuch, senior Turčianskeho seniorátu

Babylonská veža, zdroj internet

POKÁNIE

Do večernej chvíle
vkráda sa túžba,
žiť opäť ten istý deň.
Vyvarovať sa chýb,
ublížení,
či radosť opäť prežiť.
Len,
dnešok zutekal.
Nik nevráti potok
o niekoľko vôd vyššie,
ani vietor na začiatok dňa.
Nedá sa prilepiť
spadnuté lístie,
ani kvietok, čo hlávku
do lupienkov ukladá.
Jedna Cesta tu je,
čo k prežitému vracia sa
a do diaľav hľadí,
pokánie.

TICHO

Povedia:
pred búrkou.

Ticho stoja stromy.
Mračná
tichým šerom žiaria.
Akoby všetko stálo
bezmocne.
Do toho ticha
spev vtákov
štebotavý,
preplietol sa
do ľudskej vravy.

Ticho nepočuť.
Len jeden hlas
vynorený z duše
našťastie prežil.

Či myseľ ľudská,
ponorená do slov
začuje ticha hlas Boží?

ZVON

Do pokoja nediel
zvona hlahol
z veže hlasno volá.
Nielen do nedele
aj všednosť života
popretkáva.
Do zloby, krutosti
nadutosti,
pýchy.
Však najviac zvon počuť,
najlepšie uši má
pokora.

Hoc zvon z veže,
zhora – vedz, že
v tvojej blízkosti
hlasno volá.

**Zo Zbierky –
Keď tiene klamú,
Ján Brozman**

TROCHU INÝ AUGUST

August je tak trochu zvláštny mesiac. Leto vrcholí, ovocie dozrelo, všetko je syté, voňavé a aj pokojné. Oddychujeme, driememe, využívame posledné minúty voľna. Avšak mesiac august sa v našej cirkvi spája s Nedeľou pokánia. A v politickom a historickom kontexte s výročím vstupu „spojeneckých vojsk“ na naše územie! August 1968. Tohtoročný august prebral z driemot politický virvar. Analytici, novinári majú o prácu postarané. A my ostatní len s veľkými obavami sledujeme, ako toto všetko skončí. Práve preto augustové dni by mali byť výzvou k tichým pokorným modlitbám za našu krajinu. Za našu vládu, nech si o nej myslíme čokoľvek. Za našu demokraciu, právo, spravodlivosť. Za milosť poznať a prijať pravdu. Za dostatok pokory v našich srdciach, za dostatok vnútornej sily vidieť vlastnú pýchu, omyly, hriechy a pomýlenú optiku. Potrebujeme sa nadýchnuť. Potrebujeme sa znovuzrodiť. Očistiť, obmyť svoje duše a srdcia v Kristovej milosti a Kristových ranách. Potrebujeme mať opäť jasnú myseľ a jasného ducha, aby sme počuli Božie volanie a Božie usmerenie. Preto vás všetkých pozývam k modlitbám za našu krajinu, za našu cirkev, za všetkých ľudí, ktorí tu žijú. Nech sme požehnanou krajinou a nech sme aj my pre iných požehnaním. Amen.

Eva Bachletová

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

REFORMAČNÉ OKIENKO

Pokánie nie je zamerané iba na minulosť

Médiá z času na čas prinesú správu o úmrtí človeka v dôsledku unikajúceho kysličníka uhoľnatého či inej havárie plynového zariadenia. Príčinou býva nevykonanie, prípadne nedôsledné vykonanie revízie plynového zariadenia.

Nedeľa pokánia už svojím názvom pripomína: Nezapúďaj/me na pravidelnú a dôslednú revíziu svojho života. Povrchne vykonaná či nevykonávaná revízia žitia, by totiž mala ešte tragickejšie následky, ako strata vzácneho daru časného života.

Autor 51. žalmu prosí: „*Srdce čisté stvor mi, ó Bože, a obnov vo mne ducha pevného! Od svojej tváre nezavrni ma a svojho svätého Ducha mi neodnímaj!*“ Tým vyznáva, že chápe, že človek ako ty a ja, je veľmi poruchový tvor. Sme bytosťami, ktoré potrebujú pravidelnú revíziu, hĺbkovú sondu do nášho vnútra. To, že iba jedna z nediel v cirkevnom roku nesie označenie „Nedeľa pokánia“, neznamená, že pokánie stačí konať raz do roka. Hĺbkovú sondu na zistenie stavu našej duše, našej viery, lásky a nádeje, potrebujeme oveľa častejšie.

Martin Luther vo svojej prvej téze proti odpustkom napísal: „Keď náš Pán a Majster hovorí: *Pokánie čiňte*, tak chce, aby celý život Jeho veriacich na zemi bol ustavičným pokáním.“ Pokánie je teda čosi, čo sa má diať denne. Je to denná kontrola smerovania nášho žitia. Keď kontrolujeme orientáciu, dívame sa dozadu i vpred. Aj pokánie je zamerané na minulosť, ale aj do budúcnosti. Na minulosť v zmysle, že pokánie je prosbou o odpustenie – o obnovu toho, čo sme v minulosti skazili.

Tradičnou formou pokánia je spoveď. V spovedi vyznávame svoje viny pred Bohom; ak ide o spoveď verejnú, potom i pred zhromaždením veriacich. Bolo by sebaklamom konať to s predstavou, že keď poviem: „Uznávam/lutujem svoje hriechy“, je Pán Boh je povinný mi odpustiť a nemôže ma už súdiť. Takéto myslenie by bolo len ďalším hriechom.

Bratia katolíci nazývajú spoveď sviatosťou zmierenia. Je tým zdôraznené, že hriech nie je iba našou súkromnou vecou, ale narúša, ničí mier medzi nami a Bohom i medzi nami a blíznymi. Potrebujeme sa zmieriť s Bohom aj s ľuďmi. Pomenovanie spovede zmierením ukazuje, o čo pri pokání i v spovedi ide: Pokánie nie je zamerané iba na minulosť, ale aj na budúcnosť. V pokání ide o prosbu: „*Srdce čisté stvor mi, ó Bože!*“ – o očistenie minulosti – obmytie hriechom zašpíneneho srdca. Ide však nemenej o budúcnosť. To vyjadrujú ďalšie slová žalmistu: „*Obnov vo mne ducha pevného!*“ „*Svojho svätého Ducha mi neodnímaj!*“ „*Duchom poslušnosti podopri ma!*“ „*Chcem učiť priestupníkov Tvojim cestám, aby sa hriešnici k Tebe obracali!*“ (Ž 51,12b.13b.14b.15).

Nesprávne by sme rozumeli spovedi, pokániu, keby sme ho chápali iba ako sanáciu minulosti, alebo ako prostriedok, ktorým môžeme u Boha dosiahnuť svoje. Pokánie nielenže chce ošetriť našu minulosť, ale chce riešiť aj našu budúcnosť. To je v súčasnej situácii ECAV potrebné zdôrazňovať. Je málo liturgicky sa „vyspovedať“, a potom ďalej pestovať mocenské spôsoby, zaobchádzať s ľuďmi ako s prostriedkami svojich cieľov.

Mnoho našich previnení nie je jednorazových. Ide skôr o vstúpenie na zlú cestu, z ktorej je ťažké odísť. Hriech je choroba vzťahov k Bohu, blíznym i k sebe samému. Hriech je neverou voči našim vlastným rozhodnutiam sa pre dobro. Hrešíme, keď kľučkujeme sami pred sebou, keď sa na nás ostatní a ani Pán Boh nemôžu spoľahnúť (por. Mt 25, 26 – 28).

Keď Martin Luther hovoril o ustavičnom pokání, chcel, aby sme nielen „dosiahli svoje“ – docielili ošetrovanie našej minulosti v zmysle: Boh mi odpustil, no nech sa mi už teraz „nemontuje“ do života. Ustavičným pokáním reformátor mienil, aby pokánie nebolo iba sanáciou minulosti, ale predovšetkým presunutím sa na Božiu stranu. Tam, na Božej strane, v dobrovoľnej poslušnosti (por. R 6,17) dobrým Božím zámerom, je naša budúcnosť.

Nech revízia našej viery, lásky a nádeje – oná hĺbková sonda do našej duše, ku ktorej nás Nedeľa pokánia vyzýva, nás vedie k presunutiu sa na Božiu stranu, k tesnejšiemu primknutiu sa k Pánovi Ježišovi Kristovi – k Jeho obeti za nás, ktorú Večera Pánova sprítomňuje a potvrdzuje, že Pán Boh nás práve tam chce mať. Urobil všetko, aby sme na Božej strane smeli žiť – ako jednotlivci aj ako spoločenstvo cirkvi.

Martin Šefranko, námestný farár, Bratislava - Legionárska

„Pred svitom vstávam; volám o pomoc; a dúfam v Tvoje slovo“. Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,

požívame vás aj naďalej zotrvať v modlitebnej reťazi aj naďalej za našu cirkev a za rokovania seniorálnych a dištriktuálnych presbyterstiev a generálneho presbyterstva, ako aj ďalšie potreby v cirkvi.

V modlitebnej reťazi budeme pokračovať každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k modlitbe.

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

VYZNANIE (KAJÚCA MODLITBA)

Vyznávam sa Bohu, Pánovi Ježišovi a vám, bratia a sestry, že žijem v hriechu. – Hoci patrím k svetu, ktorý je dobrým Božím dielom, i keď som povolaný do spoločenstva cirkvi, tých, ktorým Pán Ježiš zveril svojho Ducha, žil som nezodpovedne a nepravdivo. Platia o mne slová z Jeremiáša (48, 10a): „*Prekliaty, kto s nebalosťou koná dielo Hospodinovo.*“

Vyznávam,

- že som sa vzpíeral uznať, že Teba – Bože, stretávam v ľuďoch (por. Mt 25, 40 a 45);
- že si vyberám, komu by som mal byť blížnym;
- že neprijímam druhého človeka, keď sa mi to nehodí;
- že prehliadam a odmietam ľudí, ktorí sú mi nesympatickí;
- že pohrdam ľuďmi, ktorí sa mi zdajú slabí alebo hlúpi;
- že neberiem ohľad na svedomie druhých vo veciach, v ktorých sa cítim slobodný a silný;
- že svojich blížnych súdim a odsudzujem, ale sám sa pohoršujem, keď ma posudzujú iní;
- že zaobchádzam s druhými ako s prostriedkami svojich cieľov, namiesto aby som s nimi zdieľal ich život;
- že často odmietam spoluzodpovednosť – najmä v situáciách, ktoré ma zastihli nepripraveného a na ktoré sa mi nehodí nijaké pravidlo;
- že sa nezastávam ukrivdených;
- že sa nečinne prizerám, keď sa v mojom okolí dejú krivdy, a dokonca presviedčam seba i druhých, že sa nedá nič robiť;
- že nemám odvalu prijať a nasledovať pravdu tak, ako ma oslovuje a ako na mňa nalieha. Namiesto, aby som žil v pravde, chcem pravdu mať;
- že sa často nesnažím porozumieť stanovisku svojich odporcov;
- že keď sklamem očakávania, som skleslý iba kvôli sebe, a nie preto, že som niečo zmaril a že som druhým ublížil;
- že som málo otvorený, a dokonca sa uzatváram svetu i ľuďom. Odmietam prijímať od druhých, aby som sa necítil zviazaný;
- že – na druhej strane – ubližujem aj ľuďom, ktorých milujem; nepamätám na Pánove slová: „*Blahoslavenejšie je dávať, ako brať*“ (Sk 20, 35). Zneužívam druhých, ich ochotu, ich schopnosti, ich čas. A nedokážem byť vďačný;
- že si voči iným počínam nezodpovedne aj tým, že sa preceňujem;
- že ubližujem svojim blížnym vlastnou nedisciplinovanosťou a odkladaním toho, čo mám vykonať;
- že sa vyhováram na okolnosti alebo na svoju nedostatočnosť, aby som sa nemusel odvážiť podstúpiť riziko;
- že sa nechávam premáhať strachom a úzkosťou;
- že nevykupujem čas, ktorý mi je zverený: vyplňam ho zbytočnosťami, zaháľam, nevzpieram sa rezignácií a pasivite;
- že som príliš ovládaný minulosťou alebo podlieham svojim ilúziám, takže zanedbávam prítomnú chvíľu;
- alebo že prítomnú chvíľu preceňujem: nechávam sa rozptyľovať malichernosťami a dopúšťam, aby som sa strácal vo svojich starostiach;
- že Bibliu čítam málo a zle. Nerobím dost' preto, aby som jej porozumel;
- že hoci sa mám „modliť a neochabovať“ (L 18, 1), často zostávam Bohu dlhý odpoveď;
- že svojím životom vydávam krivé svedectvo o Pánovi Ježišovi Kristovi, a uvedomujem si, že tým spochybňujem aj svedectvo cirkvi, do ktorej patrím a robím ju nevierohodnou;
- že Pánovi Ježišovi málo dôverujem, namiesto aby som sa učil z Jeho oddanosti Bohu, hľadám svoje zaistenie;
- že neberiem na seba zodpovednosť slobody; nejdem v slobode za Pánom Ježišom – bez istoty, kam až dôjdem a ako to so mnou dopadne.

A odsudzujem sa, že mi aj pri tomto vyznaní ide stále ešte príliš o vlastné ospravedlnenie a upokojenie svedomia ako o vystavenie sa napospas svetlu Kristovej pravdy a úsilie byť do hĺbky svojho vnútra poznaný a súdený.

Priznávam, že dokonca aj v tejto chvíli, keď sa odo mňa očakáva pravdivosť, nie som schopný odložiť svoju rutinu a vystúpiť z úlohy, na ktorú som si zvykol.

Viem tiež, že toto všetko, čo som povedal, nevyjadruje všetok môj hriech a že ho nemôžem poznať a vypovedať do hĺbky. Prečítajte si z Biblie ešte Žalm 139,1 – 12 a 23 – 24 a Žalm 130.

Podľa Zdeňka Bonaventuru Bouše voľne podal Martin Šefranko

„*Pokánie znamená pokornú zmenu zmysľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.*“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

Muž viery

Mikuláš Lipták (60) sa narodil v Kežmarku v rodine spišských Nemcov. Vyštudoval na strojného inžiniera, krátko pracoval v obore, neskôr založil vydavateľstvo, kde pôsobí doteraz, je šťastne ženatý, má dve šikovné dcéry a dve milé vnučky. Brat Mikuláš Lipták je evanjelickej verejnosti známy ako horlivý

modlitebník, človek viery a Božieho slova, vydavateľ kresťanskej literatúry, ako aj tvorca misijného časopisu *Cestou svetla*. Myslím si, že mnohí z nás poznajú a s radosťou čítajú knižné či elektronické vydanie modlitebnej publikácie *Tesnou bránou*, ktorú Mikuláš Lipták vydáva. Už dlhé roky sa angažuje v ECAV na Slovensku na seniorátnej či zborovej úrovni. Ako člen CZ ECAV Kežmarok navštevuje aj zborový spevokol, takže účinkuje aj v duchovnej opere *Hrad prepevný*. Hoci vyštudoval *Strojnícku fakultu Technickej univerzity*, práca a služba v duchovnej oblasti sa mu stala životným poslaním a my sme vďační, že svoje rozmanité talenty spojil práve s pôsobením v evanjelickom prostredí.

Každé ráno dostávam cez facebook biblické úvahy *Tesnou bránou*. Vtedy mi napadne – „Aha, Miki píše!“ a potom som zvedavá, čo pridáte na facebook, či už v rámci modlitebnej skupiny *Modlitby.sk*, alebo aj na svoj súkromný profil. Povzbudenie spojené s Božím slovom potrebuje každý. No nie každý ho dokáže posunúť človeku. Brat Lipták, kde nachádzate inšpiráciu k duchovnému povzbudeniu?

Aj ja som vďačný za dobré myšlienky hneď zrána! Zvykol som si už od študentských čias – od začiatku môjho duchovného života – mať každé ráno dost tichého času na Božie Slovo a modlitbu. Okrem *Tesnej brány* rád využívam aj iné čítanie na každý deň. Jasne potom zažívam to požehnanie – tým viac, čím úprimnejšie poviem ráno Pánovi: „Som Tvoj! Pomôž mi, prosím, porozumieť Tvojej vôli a potom aj robiť to, čo Ty chceš!“ Toľko dobrého mi vtedy Pán denne daruje, že sa o to rád delím!

Vieme o vás, že ste vydavateľom kresťanskej a duchovnej literatúry a vaše knižné vydavateľstvo *ViViT* je osvedčenou značkou. Ako ste sa dostali k vydávaniu kníh a koľko titulov ste počas tých vyše 20 rokov už vydali?

Odmalička ma fascinovali knihy – čítaval som ich aj v noci pod perinou pri baterke. Potom mi jeden obetavý brat ešte pred rokom 1989 daroval počítač a kopírku, a tak som doma v obývačke začal rozmnožovať jednoduché kresťanské materiály, o ktoré bola vtedy veľká núdza. Pár rokov som to robil

popri zamestnaní, ale v roku 1993 som založil malé vydavateľstvo pod mojím menom a rok na to som ešte s jedným bratom založili vydavateľstvo *VIVIT*. Spolu sme vydali vyše 300 publikácií pričom asi polovicu tvorila kresťanská literatúra.

Vydávať duchovnú literatúru v súčasnosti nie je jednoduché. Knižný trh je veľmi pestrý a komerčne orientované vydavateľstvá sú veľmi silné. Ako sa vám darí v produkcii diel, ktoré majú kresťanské zameranie, prípadne, ako si vyberáte tituly, autorov, ktoré chcete ponúknuť verejnosti?

Počas tých okolo 25 rokov som pochopil, že pri všetkej skúsenosti sa mi najlepšie osvedčila Božia pomoc: tituly, kde som si bol istý úspechom, sa mi podarilo vypredať horkoťažko až po vyše 10 rokoch a iné, kde som to nečakal, a ku ktorým som sa dostal len Božím riadením (tzv. náhodou), boli nečakanými bestsellermi – musíme robiť dotlače a ďalšie vydania. Tak sa v poslednej dobe už radšej horlivejšie modliem o Božiu múdrosť pri rozhodovaní.

Okrem práce v knižnom vydavateľstve sa však venujete aj inej činnosti – spojenej s odhaľovaním histórie židovskej komunity na Spiši. Čo vás k tomu motivuje a na akých projektoch ste sa v minulosti podieľali?

Pri čítaní Biblie som si uvedomil, že skoro všetci tam spomínaní sú Židia – od Abraháma až po apoštolov a, že Boh má k nim zvláštny vzťah – nekonečne trpezlivú lásku. Tak ma zaujímalo, ako žili a žijú doteraz. V roku 2000 som stretol kežmarského Žida, ktorý ako mládenec prežil koncentračný tábor, vystaľoval sa do Izraela a vrátil sa sem – do svojho rodného mesta – až po vyše 50 rokoch. Spriatelili sme sa, porozprával mi svoje dramatické skúsenosti, a tak som mu daroval našu reprezentačnú knihu o Kežmarku. Čudoval sa však, prečo v nej nie je vôbec nič o kežmarských Židoch, aj keď ich tu bolo pred vojnou vyše 1000 – pätina obyvateľov mesta. Tak som sa mu priznal, že o nich nič neviem. Najprv mi poslal spamäti nakreslenú mapku ulíc nášho mesta – s menami židovských rodín – kde, ktorá bývala. Potom ma pozval do Izraela, kde som býval u jeho syna Júdu – pri Jeruzaleme. Júda má veľmi dobrý vzťah ku kresťanom, tak mi potom viackrát ukázal židovské aj kresťanské pamiatky tejto úžasnej krajiny, kde sa kedysi odohrávali biblické príbehy. Cez neho sa so mnou spojila jeho príbuzná žijúca v USA a ja som jej pomohol nájsť hroby jej starých rodičov a ďalších príbuzných na veľkom židovskom cintoríne v Kežmarku. Nevedel som čítať tie hebrejské nápisy, tak som jej tam nafotil postupne všetky náhrobky, zakreslil ich do prehľadnej mapky, aby sme ich vedeli priradiť a ľahšie nájsť. Tak sme pokračovali aj na ďalších cintorínoch v okolí, až sme zmapovali vyše 3000 náhrobkov na 25 židovských cintorínoch na Spiši a ešte mnohé ďalšie. Prepísali sme do počítača všetky spišské židovské matriky a mnoho iných informačných zdrojov o nich. Spolu s ňou sme potom napísali a vydali knihu *Židia*

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis *Česká metanoia* č. 1/1993)

na Spiši. Ten projekt som nazval Židovské korene – lebo na jednej strane ním pomáhám potomkom tunajších Židov nájsť ich „korene“, ale na druhej strane som rád, keď môžem pomôcť porozumieť kresťanom, že naše korene sú v židovstve (Rímskym 11). Ako aj to, že Boh Svoj vyvolený národ nezavrhol, naopak – stále rád požehnáva tých, ktorí Židom žehnajú, čo často zažívam pri službe v rámci toho projektu. Sprevádzam Židov tu na Slovensku, aj v zahraničí a tiež kresťanov v Izraeli, ale aj tu po židovských pamiatkach.

Vaše meno je spojené aj s Modlitebným spoločenstvom ECAV a podieľate sa aj na vydávaní modlitebného spravodaja MoSt. Čím je pre vás modlitba?

Keď som bol ako študent ešte otrokom alkoholu a iných závislostí, tak som medzi kresťanmi zažil Božie zázračné vyslobodenie z toho otroctva. Keď som potom už bol ochotný zveriť celý svoj pokazený život do Božích rúk a rešpektovať Ho ako Boha, tak sa mi dal osobne spoznať a ja som zistil, že On rád vypočuje aj moje tiché modlitby –

aby ma povzbudil k úprimnému vzťahu s Ním. Zistil som, že má pravdu brat Michal Hreško – prvý vedúci obnoveného Modlitebného spoločenstva, keď hovorieval: „Veci sa nevyvíjajú rovnako, keď sa modlíš, ako keď sa nemodlíš.“ Pán Boh berie vážne slová Svojho Syna Ježiša Krista (Matúš 7,7): „**Proste a dostanete!**“ Pravidelne sa vďačne prihovám

u Boha za mnohých mojich súrodencov v Pánovi, aj za neveriacich, lebo zažívam, že sa to iste oplatí.

Hoci ste vyštudovali Technickú univerzitu, vašim životným povolaním aj poslaním je práca v evanjelickom prostredí.

Aká bola vaša cesta viery, cesta duchovného dozrievania?

Som vďačný nášmu Pánovi predovšetkým za moju veriacu mamku, ktorú mi mnohí v dobrom závideli – jej ťažký život s dvomi ťažko zdravotne aj mentálne postihnutými dcérami ju „dotlačil k Bohu“. Bola mi vzorom modlitebníčky – vždy s dobrou náladou, v dôvere v Božiu pomoc – zvládala aj to, čo bolo nad jej sily. Najprv ma brávala do kostola, kde som sa nudil, ale jej životný príklad ma priviedol ku rozhodnutiu, že chcem zistiť, ako to je s Bohom – či existuje, ako tvrdili kresťania, alebo je to len rozprávková bytosť, ako nám to vtíkali do hláv v škole, v médiách a inde. Ako som už spomínal, medzi evanjelickými kresťanmi som zažil koniec otroctva hriechu a začiatok nového života s pomocou Božou. Bol som na silvestrovskom duchovnom programe, keď som si položil otázku, prečo moja mamka a iní kresťania bez problémov veria Bohu a ja to nedokážem. A Boh mi pripomenul to, čo som sa učil na konfirmačnej príprave – Lutherov výklad tretieho článku Viery všeobecnej kresťanskej: „Verím,

že ja zo svojho vlastného rozumu a zo svojej sily nemôžem v Ježiša Krista, môjho Pána veriť, ani k Nemu prísť, ale že ma Duch Svätý evanjeliom povolal, Svojimi darmi osvietil, v pravej viere posvätil a zachoval...“ Pochopil som plne, že moje hriechy mi bránia prísť bližšie ku svätému Bohu, a že len On mi môže Svojím Duchom pomôcť v Neho uveriť. Tak som Mu v srdci povedal: „Tu som Pane, keď budeš Ty chcieť, tak mi pomôžeš veriť... A keď ešte môžeš s mojím životom niečo urobiť, dávam Ti ho celý k dispozícii. Si Boh a ja som len hriešny človek, ak mi pomôžeš veriť, budem Ťa plne rešpektovať – ako Boha...“ Vtedy sa v mojom živote stal zázrak, ktorý doprajem každému – odrazu som dokonale vedel, že Boh nielen existuje, ale že mi odpúšťa všetky moje hriechy – pre obeť Ježiša Krista aj za mňa na kríži; že je Všemohúci, že Mu nič nie je nemožné; že On – nekonečný Boh – bude so mnou každý deň môjho života... Moje srdce naplnil úžasný pokoj, veľká radosť a istota, že sa už nemusím ničoho báť... Zažíval som, že On počuje moje prosby, vie po čom túžim a dáva mi to v pravý čas ... Bol som vďačný za spoločenstvo

evanjelickej mládeže v Bratislave, v Košiciach aj v Kežmarku, kde som smel dozrievať. Vďačný som bol za dobrú kresťanskú literatúru – napríklad Príbehy dodnes živé, ale aj za nemecké vysielanie ERF (Evangeliumsroundfunk – partner TWR), ktoré odvtedy počúvam každý deň. **Pôsobili ste vo viacerých cirkevných funkciách (člen výboru viacerých spoločenstiev, organizácií,**

dozorca Tatranského seniorátu ECAV), takže poznáte prostredie ECAV na Slovensku, prihlásili ste sa aj podpisom ku Charte 2017. Ako teda prebudiť našu evanjelickú cirkev v roku reformácie?

Jedine, keď budeme v živote ako Luther prakticky rešpektovať na prvom mieste Ježiša Krista ako Hlavu Cirkvi, jedine vtedy máme šance s Jeho pomocou vystúpiť z ľudskej biedy a spolu tvoriť Jeho funkčné Telo. Keď si totiž robíme, čo chceme, a nie to, čo chce On, tak tým trpí celé Jeho Telo. Modlím sa preto denne, aby naši cirkevní predstavitelia – počnúc najvyššími až po mňa – robili len to, čo chce Boh. Aby sme Jeho vôľu dobre poznali a ju aj plnili, potrebujeme denne stále lepšie poznávať Jeho Slovo a žiť len pre Neho z Jeho zdrojov.

Je leto, čas dovolení a prázdnin. Ako oddychujete vy?

Veľmi rád cestujem, tak som vďačný, keď pritom môžem aj poslúžiť – ako turistický sprievodca. Stále ma priťahuje hlavne moja srdcová záležitosť – Izrael. Som vďačný, že okrem skupín kresťanských pútnikov do Zeme Ježiša Krista som s farárom Jankom Jančom mohol chodiť po stopách reformácie nielen v Nemecku, ale aj v severských krajinách evanjelickej Škandinávie. A raz za čas sa mi s ním podarilo

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

navštíviť aj pre nás dosť exotické krajiny – napr. po stopách kráľovnej Ester v Iráne. Rád si však pozriem aj kresťanský film a samozrejme, že rád čítam dobré knihy.

A na záver, aké knižné tituly z duchovnej oblasti či kresťanské projekty pripravujete do konca tohto roka?

V edícii *Kresťanskí hrdinovia – kedysi a dnes* – vyjde už deviaty povzbudivý životopis. Tentoraz pôjde o Božiu požehnanú služobníčku Amy Carmichael, ktorá v Indii zachraňovala často ešte malé dievčatá pred chrámovou prostitúciou. Sú to pútavé, sviežo napísané príbehy, ktoré už mnohým poslúžili ku hlbšej dôvere voči Bohu. Chystáme aj štvrtý diel zo série *Malých príbehov od Wilhelma Buscha* – autora kresťanského bestselleru *Ježiš – náš osud*. Koncom augusta vydáme malú knižku krátkych kresťanských textov *Aničky Budaiovej – Message – Odkaz*. A včera nám doviezli náš bestseller – biblické postupné čítanie na každý deň *Tesnou bránou 2018* – našim zborom sme už dnes zabalili a čiastočne aj odoslali prvých cca 2000 kusov. Teším sa z toho, že si takto znovu budú môcť mnohí denne systematicky čítať Bibliu – Božie povzbudenie, ale aj napomenutie na každý deň.

Za rozhovor srdečne ďakujeme a prajeme hojnosť Božieho požehnania a múdrosti.

Pripravila: Eva Bachletová

Foto: archív autora

OPERA HRAD PREPEVNÝ ODZNIE UŽ 25. AUGUSTA V MODRE

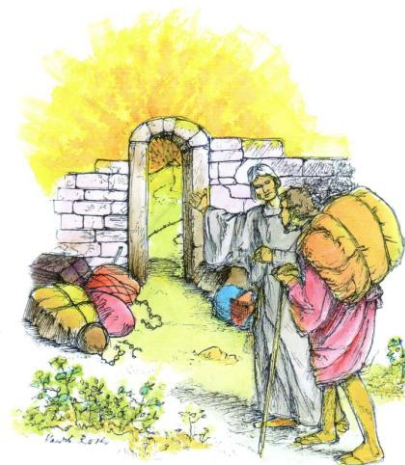
Vítazoslav Kubička, slovenský hudobný skladateľ skomponoval k 500. výročiu reformácie novú duchovnú operu s názvom *Hrad prepevný*, venovanú osobnosti Martina Luthera. Prostredníctvom postavy Starého kňaza v podaní Petra Šuberta sa pred divákmi odvíja životný príbeh Luthe-rovho života. Roman Krško ako predstaviteľ hlavnej úlohy Martina Luthera interpretuje Lutherov zápas s vtedajšou cirkevnou mocou, chápaním Boha a viery. Katarína von Bora, ktorú stvárňuje Marianna Gelenekyová približuje rodinný život Luthera, ich manželskú lásku. Andrea Hulecová ako Diabol/Výčitka vstupuje do deja ako výraz odporu cirkevnej vrchnosti voči Lutherovi a zároveň ako pochybnosť o jeho správnom konaní. V závere je táto postava premenená v človeka, ktorý prijal Krista.

Operné dielo svetového formátu bolo s veľkým úspechom prvý krát uvedené v kežmarskom artikulórnem chráme 7. júla. Operu, ktorú v Kežmarku videlo asi 600 divákov, budú môcť vidieť aj iní na obrazovke RTVS, a to 31. októbra, keďže práve z Kežmarku sa uskutočnil záznam opery. Následne bola opera uvedená 9. júla v Prešove v rámci 20. Dištriktuálneho dňa Východného dištriktu ECAV na Slovensku, kde ju videlo cca 2000 divákov.

Najbližšie predstavenie opery Hrad prepevný sa uskutoční v nemeckom evanjelickom kostole v Modre 25. augusta o 18:00 hod. Lístky na predstavenie je možné si zakúpiť alebo objednať priamo na evanjelickom farskom

Nové číslo biblických zamyslení na každý deň *Tesnou bránou* 2018 v predaji ...

TESNOU BRÁNOU
POSTUPNÉ ČÍTANIE Z BIBLIE SO ZAMYSLENAMI

2018

Link na obchod vydavateľstva:
<https://www.krestanska-literatura.sk/obchod>

úrade. Srdečne na operu pozývame!

<http://ecavmodra.com/opera-hrad-prepevny-v-modre/>

Tešíme sa, že opera Hrad prepevný odznie práve v Modre, kde pred dvanástimi rokmi hudobný skladateľ Vítazoslav Kubička uviedol v predpremiére operu Martin Luther. Okrem hlavných sólistov Romana Kršku, Marianny Gelenekyovej, Andrey Hulecovej, Petra Šuberta, účinkovať bude Dievčenský spevácky zbor Rozhlasu a televízie Slovenska, miešaný spevácky zbor ANIMA CANTANDA, hudobníci: Gregor Regeš – violončelo, Denisa Stašková – klavír. Hudobného naštudovania opery sa ujal dirigent Adrián Kokoš. Na príprave celého hudobného projektu sa intenzívne podieľal aj evanjelický farár Roman Porubän z Kežmarku. Plánované sú aj ďalšie predstavenia, a to v evanjelickom kostole v Nepochloch 10. septembra, Partizánskej Ľupči 26. novembra. **Slávnostná premiéra opery Hrad prepevný sa bude konať v historickej budove Slovenského národného divadla v Bratislave v deň výročia Pamiatky reformácie 31. októbra 2017 v sprievode Symfonického orchestra RTVS pod taktovkou dirigenta Adriána Kokoša.**

Eva Bachletová, 0905 813 782

Bližšie informácie

na facebookovej stránke Opery Hrad prepevný
<https://www.facebook.com/operahradprepevny/>

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

VŠETKY NAŠE ČASY

Svet sa láme a my sa lámeme spolu s ním. Čas nemá prestávku. Ani naše životy. V dovolenkovom období si radi namýšľame, že sme dokázali spomaliť naše bytie. Možno áno. A možno nie. Lebo či už dovolenkujeme na pláži, kúpalisku, táborech, záhradke, alebo v horách, život plynie. Náš život plynie.

Sedím na letnej terase mestskej kaviarne a pozorujem turistov. Tí zasa pozorujú naše domáce dobové skvosty. Chcú poznať naše príbehy a čosi si z nich odniesť. Na pamiatku. Aj my sme takí. Naše príbytky si zdobíme hmatateľnými spomienkami na chvíle radosti, chvíle šťastia. V čase nepriazne nám pripomenú, že život vie byť aj láskavý, aj farbistý, aj bezstarostný. Aj to potrebujeme.

A potom sa vraciame do histórie. Cestujeme za ňou dlhé kilometre. Aby sme sa dotkli dávneho času. Dávneho bytia. Z mnohého ostali len ruiny či akési náznaky hradieb. Kedysi boli mocné a slúžili svojmu účelu. Zlomili ich dejiny, vojny, súboje, prírodné katastrofy. A predsa tie staré obrysy času náhle zachraňujeme. S pocitom previnenia, s nástojčivou túžbou uchovať čas. I to je potrebné.

Nostalgické rozjímanie narušuje hrmot staveniska. Budujú sa nové moderné komplexy, ktoré raz budú tiež patriť histórii. A svojmu času. Život plynie. A august má už unavenú tvár. Leto dosiahlo svoj vrchol a ovzdušie je ťažké, priam presýtené všetkými vzruchmi, zážitkami, nádejami, politickými vrtochmi.

Dívam sa na nebo. Je modré, svieže, akoby sa nič nestalo. Akoby žiaden čas nebol podstatný. Akoby žiadne naše túžby, pády, bolesti neexistovali. Ten pohľad ma vždy upokojí. Lebo kdesi v tom priestore, ktorému nedokážeme porozumieť, je Boh. Je tu Nieкто, kto presahuje všetky ľudské časy. Všetky naše zneistenia. Všetky naše nepokoje a snaženia. A to je podstatné. Boh neba a zeme. Boh nášho srdca. Boh nášho svedomia. Boh nášho spasenia. Naše duše potrebujú kúsok neba aj v tento augustový čas. Viac, ako si myslíme ... Amen.

Eva Bachletová

Martin Luther

Smerovník kresťanskej cesty

5. august

Boh stojí v zhromaždení bohov, uprostred bohov vynáša súd. Žalm 82, 1

Kazateľ, prostredníctvom ktorého Boh šľahá bohov, má stáť v cirkevnom zbore; má stáť, byť pevný a istý, úprimne a čestne s ním riešiť problémy, otvorene pred Bohom i pred ľuďmi. Teraz je však veľa biskupov a kazateľov v úrade kazateľov; nestoja však pevne a neslúžia Bohu verne, lež povalujú sa alebo stvárajú iné pestvá. Sú to falošní, neužitoční kazatelia, ktorí kniežatám a pánom nevytknú ich neresti. Niektorí preto, lebo to vonkoncom nepostrehnú; povalujú sa a podriemujú vo svojom úrade, nerobiac nič, čo náleží k ich úradu, okrem toho, že ako ošípané zaberajú priestor, kde by ináč dobrí kazatelia mohli pôsobiť. Iní sa pretvarujú a líškajú zlým bohom a povzbudzujú ich v samopaši. Iní sa boja o svoju kožu, ľakajú sa že by mohli prísť o stratu tela a majetku. Tí všetci nestoja vo svojej službe a sú Kristovi neverní.

Poznámka: pod „bohmi“ treba rozumieť predstavených v spoločnosti, teda vrchnosť, ktorá má konať v mene Božieho práva a spravodlivosti tu na zemi.

Smerovník kresťanskej cesty zostavil Helmut Korinth a do slovenčiny preložil Tomáš Gáll.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Sekcia HELP – Evanjelická jednota, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke

<http://evanjelickajednota.sk>

Zostavili:

Martin Kováč 0905 269 078
Monika Cipciarová 0948 254 765
Eva Bachletová 0905 813 782

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)